

حکم شماره . بی . اف . ج . ۳۸۸ - ۱۳ م تی آی

پرونده شماره ۳۸۸

نظر داوران ای - رانی کاشانی ، شفيعی ، جهانگی - رثانی در مورد

پرونده ۳۸۸

IRAN UNITED STATES CLAIMS TRIBUNAL	دادگاه داری دعاوی ایران - ایالات متحده
ثبت شد - FILED	
Date	۱۳۶۱ / ۱۲ / ۲۵ 16 MAART 1983
No.	388 ۳۱۱

بسمه تعالى

نظر داوران ايرانى محمود كاشانى، شفيع شفيعى، جهانگير ثانى در مورد

درخواست صدور دستور موقت در پرونده ۳۸۸۰.

شرح مذکور در رای اکثریت، شرکت ای - سیستمز، خواهان پرونده حاضر، در تاریخ ۱۳ سپتامبر ۱۹۸۲ بر مبنای این استدلال که هیات داورى در مورد رسیدگی با دعاهاى متقابل "ايران" صلاحیت انحصارى دارد. از شعبه اول درخواست نموده تا:

۱- با صدور یک دستور موقت جمهوری اسلامی ایران را ملزم نماید تا اولاً موجبات ختم فوری دعوائى را که وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران علیه شرکت ای - سیستمز در دادگاههاى عمومى تهران مطرح نموده فراهم آورد، و ثانياً از طرح مجدد دعوائى مذکور در دادگاههاى ایران و یا هر مرجع دیگرى مادام که دعوائى ای - سیستمز در هیات داورى مطرح است جلوگیری نماید.

۲ - با صدور بیانیه ای اعلام نماید که جمهوری اسلامی ایران تعهدات خود طبق مفاد بیانیه های الجزایر را نقض نموده و بهمین دلیل بند ۲ ماده ۷ بیانیه حل و فصل دعاوى در مورد شرکت ای - سیستمز لازم الاجرا نمیشد.

شعبه اول هیات داورى منحصرراً رسیدگی به تقاضای صدور دستور موقت مذکور را به هیات ۹ نفرى ارجاع و هیات مزبور نیز ضمن اعلام اینکه در مورد رسیدگی به ادعاهاى متقابل "ايران" صلاحیت انحصارى ندارد، درخواستهای خواهان برای صدور دستور موقت را رد کرده است. هیات داورى معذک در بخش آخر تصمیم خود اجمالاً مسئله تضاد احتمالی احکام صادره توسط خود و دادگاههاى دیگر را نیز مورد بررسی قرار داده و از دولت ایران درخواست کرده است که تا پایان رسیدگی هیات به پرونده حاضر، موجبات تعلیق دادرسى در دادگاه عمومى تهران را فراهم نماید.

داوران ایرانی ضمن موافقت با اعلام عدم صلاحیت انحصاری هیات داورى در رسیدگی بدعاوى متقابل "ایران" و رد درخواست های خواهان، لازم میدانند تا نظرات خود در مورد سایرینکات مذکور در تصمیم هیات عمومی، خصوصا "درخواست تعلیق دعوى توسط دولت ایران را اعلام نمایند.

قبل از مبادرت با صل موضوع تذکریک نکته ضرورى بنظر میرسد :

ماده ۲۶ قواعد رسیدگی هیات داورى، صدور دستور موقت را بدخواست طرف ذینفع در مواردی تجویز میکند که رسیدگی فوری هیئت داورى بمنظور حفظ موضوع دعوى لازم باشد و از عدم صدور دستور موقت ضرر جبران ناپذیریکى از طرفین وارد شود و یا آنکه موضوع دعوى براى طول زمان داورى در معرض فساد و خرابی قرار گرفته و یا از دسترس مالک آن خارج گردد. و حال آنکه مواردی که مبنای درخواست خواهان قرار گرفته علی الاصول مشمول ماده ۲۶ نیست و هیچگاه نمیتوان از یک مرجع قضائى درخواست نمود که تحت عنوان دستور موقت بمرجع قضائى دیگر دستور توقیف یا تعلیق رسیدگی را صادر نماید بخصوص که این هیئت داورى دارای صلاحیت استثنائى است و مراجع داخلى یک کشور دارای صلاحیت ذاتى و عام رسیدگی نسبت با اختلافات در قلمرو خویش میباشند.

و اما قراردادى که منشاء اختلاف طرفین دعواى حاضر است شرط صلاحیت دادگاههاى ایران را بشرح زیر پیشبینى نموده است :

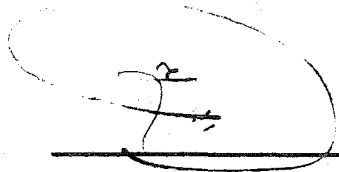
" ۹ - حل اختلافاتى که ممکن است میان طرفین در زمینه تعبیر و تفسیر مواد قرارداد یا انجام کارها بوجود آید و نتوان آنها را بطور دوستانه حل و فصل نمود، یا بدطبق مقررات قوه بنین ایران، از طریق مراجعه به دادگاههاى صالحه ایران حل و فصل گردد.

اینکه آیا، با توجه به شرط صریح صلاحیت دادگاههاى ایران و استثناء مندرج در بند ۱ ماده ۲ بیانیه حل و فصل دعاوى، هیات داورى اصولاً خود صلاحیت رسیدگی به دعواى حاضر را دارد یا خیر میبایست صرفاً "در آینده توسط مراجع صالحه مورد بررسی قرار گیرد. بهمین دلیل نیز اظهار نظر هیات داورى دائر بر این که در صورت تناقض احتمالی بین آراء صادره توسط آن هیات و دادگاه ایرانى در مورد پرونده حاضر، رای هیات مقدم خواهد بود فاقد وجه قانونى است. چرا که چنین اظهار نظرى، که برفرض قبلى صلاحیت دیوان داورى برسدگی بدعواى مطروحه استوار است، پیش داورى نسبت با مری است که هنوز توسط مراجع

مالحه مورد بررسی قرار نگرفته و بهر صورت بدلیل اینکه موضوع خارج از محدوده‌ای بوده که شعبه اول صلاحیت اظهار نظر را جاع با آنرا به هیات ۹ نفری تفویض کرده است ، نمیتوانسته توسط هیات مذکور مورد رسیدگی قرار گیرد .

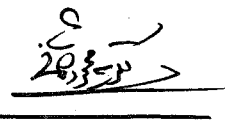
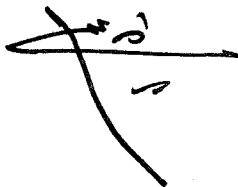
اما آنچه مسلم است اینکه شرط صلاحیت محاکم ایران بشرح فوق بطور صریح در قرارداد پیش بینی گردیده و بنظر میرسد وزارت دفاع جمهوری اسلامی ایران نیز مستند به همین شرط که هنگام امضاء قرارداد مورد قبول طرفین بوده با تقدیم دادخواست بمراجع صالحه ایرانی در مقام احقاق حقوق ادعائی خود نه بصورت دعوی متقابل بلکه بصورت ادعای اصلی برآمده است . در این صورت درخواست هیات داوری از دولت ایران مبنی بر فراهم آوردن موجبات توقف رسیدگی در دادگاههای عمومی تهران نه تنها با اظهار نظر خود آن هیات دائر بر اینکه هیات در مورد استماع ادعاهای متقابل "ایران" صلاحیت انحصاری ندارد ، منافات خواهد داشت ، بلکه ناقض حق قانونی وزارت دفاع نیز میباشد ، چرا که اعلام عدم صلاحیت انحصاری دیوان لزوماً " بدین معنی است که وزارت دفاع مختار خواهد بود تا دعوی خود را یا بصورت ادعای متقابل در این هیات داوری طرح و یا بصورت ادعاهای اصلی در هر مرجع دیگری ثبت نماید .

مهمتر اینکه اصولاً انجام درخواست هیات داوری از جانب دولت جمهوری اسلامی ایران و یا وزارت دفاع بدلیل منافات آن با قوانین حاکم بر دادگاههای ایران ، مقدور نیست . بدین شرح که مواد ۲۹۰ تا ۲۹۸ آئین دادرسی مدنی ایران که ناظر بر موارد تعلیق یا توقف دادرسی است ، درخواست اصحاب دعوی برای توقف یا تعلیق دادرسی را مجاز ندانسته و از این رو دولت جمهوری اسلامی ایران و یا وزارت دفاع در طریق انجام تقاضای هیات داوری مواجه با یک ممنوعیت قانونی بوده و بی تردید با فرض قبول توصیه این هیات مجاز با انجام آن نخواهد بود .



م . جهانگیرثانی

شفیع شفیعی



سید محمود کاشانی